

حضرت آیت الله جنتی «دامت برکاته»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

بدینوسیله گزارش جلسه پانصد و هشتاد و چهارم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۱/۰۲/۲۳ مشتمل بر رسیدگی مجدد به لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می گردد:

دستور: رسیدگی مجدد به لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست.

ماده ۲: امور مربوط به سرپرستی ...

بررسی: ماده مذکور خلاف حکم اولی شرع دانسته شد. (اتفاق آراء)

توضیح اینکه علاوه بر بیان مذکور در جلسه ۴۳۷ مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان بحث‌های مختلفی در جلسه مطرح شد که به آن اشاره می گردد.

نظر بعضی از اعضاء این بود که در این ماده دو جنبه خلاف شرع وجود دارد: الف) قانون‌گذاری مجلس در مورد کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست خلاف این معنی است که امر ولایت و سرپرستی بر ایشان مختص به ولی امر می باشد و لذا خلاف شرع است. ب) جعل قانون توسط مجلس برای سازمان بهزیستی که آن سازمان عهده‌دار وظیفه‌ای باشد که از نظر شرع مختص به ولی امر و مقام معظم رهبری است خلاف شرع می باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء آن بود که مقام معظم رهبری بصورت مرکب و قهراً در هر دو مورد به مجلس اجازه جعل این قانون را داده است.

همچنین در مورد اشکال دوم ماده ۲، ۵ عضو از ۷ عضو جلسه قائل به ورود این ایراد بودند.

ماده ۳: کلیه اتباع ایرانی مقیم ...

بررسی: منظور از دادگاه صالح روشن نیست که آیا شامل هر دادگاهی می شود و یا اینکه منظور دادگاهی است که طبق قوانین به آن دادگاه اختیار رسیدگی داده شده است و لذا احتیاج به توضیح دارد.

همچنین این توضیح در تمام مواردی که عنوان «دادگاه صالح» آمده است لازم است.

ماده ۴: ایرانیان مقیم خارج از کشور ...

بررسی: اشاره به لزوم «رعایت مقررات مندرج در این قانون» مانند ماده ۳ لازم است.

ماده ۵: افراد زیر می توانند ... (اصل ماده و بندهای «الف» و «ب» و «ج» و تبصره‌های آن)

بررسی: اطلاق آن‌ها خلاف شرع دانسته شد. (۴ رأی از ۷ رأی)

توضیح اینکه علاوه بر مطالب مذکوره در مورد این ماده در جلسه ۴۳۷ مجمع مشورتی فقهی بحث‌هایی مطرح شد که به بعضی از آن‌ها اشاره می شود:

... شماره: ... ۹۰/ف/۵۰۵
 ... تاریخ: ... ۱۳۹۱/۰۲/۲۶
 ... پیوست: صلوات

نظر بعضی از اعضاء این بود که مستفاد از ادله شرعیه و کتب فقهیه از جمله تحریرالوسیله حضرت امام خمینی «ره» (کتاب الحجر، مسئله ۵) آن است که تنها ولی‌امر و ولی‌فقیه حق سرپرستی بر این‌گونه افراد را دارد و این حق را ولی‌امر به هر کسی می‌تواند تفویض نماید و آن را به مجلس واگذار نموده است و مجلس می‌تواند هر گونه صلاح بداند در مورد حدود و شرائط سرپرست‌ها تصمیم‌گیری نماید. و به بیان دیگر ولی‌امر برای سرپرستی خود به مجلس اجازه داده است که با رعایت ضوابط شرعیه شاکله‌ای را تدوین نماید و ایشان نیز این شاکله را تأیید می‌نمایند.

لکن نظر بعضی دیگر از اعضاء آن بود که ولی‌فقیه بر اساس شرع و ضوابط شرعیه تصمیم می‌گیرد و اختیارات خود را نیز در همین راستا تفویض می‌نماید و لذا مجلس نمی‌تواند حدود و شرائطی را وضع نماید که خلاف شرع باشد و مجلس چنین حقی نداشته و به مجلس چنین حقی تفویض نشده است.

ماده ۶ بند ب : تمکن مالی

بررسی: اطلاق آن علاوه بر مطالب مذکور در جلسه ۴۳۷ مجمع‌مشورتی - از جهت شمول نسبت به مواردی که فرزند، واجب‌النفقه شخص ثالثی بوده و دیگری مخارج مالی او را می‌دهد خلاف شرع دانسته شد.

سیدحسن طاهری خرم‌آبادی

رئیس مجمع‌مشورتی فقهی شورای نگهبان